

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 5 november 2015
Naam opsteller : Lydia Schaevers
Informatie op te vragen bij : L. Schaevers
Portefeuillehouder(s) : H. Hafkamp
Zaaknummer : BB15.00659
Registratienummer : RAAD150118

Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling VRNHN

Aan de raad,

Beslispunt:	1. De raad verleent het college toestemming om in te stemmen met de wijziging gemeenschappelijke regeling VRNHN. 2. De raad stemt in met de wijziging verdeelsleutel
--------------------	---

1. Waar gaat dit voorstel over?

In dit voorstel wordt een toelichting gegeven op de voorgestelde wijziging Gemeenschappelijke Regeling VRNHN en de nieuwe verdeelsleutel van de gemeenschappelijke bijdrage.

Met de wetswijziging Wet Gemeenschappelijke Regeling d.d. 1 januari 2015 heeft de wetgever verplicht dat alle bestaande gemeenschappelijke regelingen worden aangepast conform de wet. Zo ook de Gemeenschappelijke Regeling VRNHN.

Daarnaast heeft het algemeen bestuur VRNHN (ABVRNHN) in de vergadering van 3 juli 2015 besloten om u een wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor te leggen in verband met de aanpassing van de verdeelsleutel.

Deze voorstellen worden per punt toegelicht.

1. Toelichting actualisatie gemeenschappelijke regeling

Per 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen aangepast. De wetgever heeft bepaald dat alle bestaande gemeenschappelijke regelingen voor 1 januari 2016 aan de wet moeten worden aangepast.

Vanuit een werkgroep bestaande uit een aantal beleidsmedewerkers Openbare Orde en Veiligheid uit de gemeenten en een beleidsmedewerker van de Veiligheidsregio en een gemeentelijke jurist is gewerkt aan de actualisatie. De gemeenschappelijke regeling is (opnieuw) getoetst aan de Wet Veiligheidsregio's en de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regeling. Tevens is getoetst op de (financiële) uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen zoals die in deze regio in 2012 zijn afgesproken.

Omdat de genoemde actualisatie gezorgd heeft voor een groot aantal (redactionele) wijzigingen, is in het kader van de overzichtelijkheid ervoor gekozen om de gewijzigde regeling in zijn geheel ter besluitvorming voor te leggen.

Wat is er gewijzigd:

In de bijlage van het bestuursvoorstel treft u een overzicht van de wijzigingen op hoofdlijnen per hoofdstuk aan met daarop een korte toelichting. Voor de volledigheid is ook de huidige gemeenschappelijke regeling toegevoegd.

De gewijzigde gemeenschappelijke regeling en het advies van de commissie zijn als bijlagen toegevoegd.

Gezien het verplichtend karakter van deze wetswijzigingen wordt geadviseerd om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen.

2. Verdeelsleutel

Medio juni 2015 heeft de externe Commissie Verdeelsleutel advies uitgebracht aan het ABVRNHN om te komen tot een duurzame verdeelsleutel. In een aantal informatiebijeenkomsten is dit advies door de commissie toegelicht aan het algemeen bestuur, raadsleden en ambtenaren. Vervolgens heeft het algemeen bestuur in de vergadering op 3 juli 2015 besloten dat het advies van de commissie wordt opgenomen in een voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Geschiedenis

Het komen tot een breed gedragen, transparante en redelijke verdeelsleutel heeft een moeilijke weg doorlopen. In 2014 zijn 3 verdeelsleutels aan gemeenteraden voorgelegd (het '50%-50% - model', het 'OOV-model met ingroei' en tot slot het 'model conform inwonersaantal'). Het is niet tot een meerderheid gekomen.

Gemeenteraden kozen een variant die aansloot bij hun eigen begroting en maten aan de kosten van de gemeentelijke afdeling brandweer.

Bergen heeft gekozen voor het model 50%-50%.

Gemeenten waarbij de kosten erg omhoog gingen, de zogeheten 'nadeelgemeenten' opteerden voor het model 'OOV met ingroei'. Hierbij dragen alle gemeenten gezamenlijk de nadelen voor de 'nadeelgemeenten'. Dit model was voor Bergen zeer nadelig.

Omdat het niet is gekomen tot een meerderheid wordt er teruggevallen op de verdeelsleutel conform inwonersaantal. Dit is zo gesteld in de Gemeenschappelijke Regeling VRNHN. Het 'model conform inwonersaantal' levert voor Bergen een klein voordeel op ten opzichte van de kosten van de gemeentelijke brandweer.

Vanwege de ontevredenheid over de verdeelsleutel heeft het ABVRNHN een onafhankelijke externe Commissie Verdeelsleutel in het leven geroepen met de opdracht tot een breed gedragen verdeelsleutel te komen. Deze is in juni 2015 gepresenteerd aan burgemeesters, controllers en raadsleden. Het rapport is goed ontvangen in de regio. Het rapport is in de bijlage gevoegd. Deze verdeelsleutel vindt aansluiting bij de draagkracht van gemeenten.

Gelet op de voorgaande besluitvorming rondom de verdeelsleutels en de aard van de opdracht aan de externe Commissie Verdeelsleutel heeft het ABVRNHN besloten alleen deze variant voor te leggen aan gemeenten.

Geadviseerd wordt om in te stemmen met de voorliggende verdeelsleutel.

Toelichting voorgestelde verdeelsleutel

De externe Commissie Verdeelsleutel heeft aansluiting gezocht bij hoe in het algemeen gemeentelijke uitgaven worden bekostigd. De algemene middelen van een gemeente bestaan uit het gemeentefonds, de eigen belastingopbrengst en de overige eigen middelen. Deze bepalen samen de draagkracht van een gemeente. Ook de brandweertzorg moet daaruit worden bekostigd.

Voor de verdeling van de kosten tussen de deelnemende gemeenten wordt daarom gekeken naar de aanwezige algemene middelen. Het eerste onderdeel daarvan bestaat uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het aandeel van het 'oov-subcluster brandweer en rampenbestrijding' geeft aan welk deel van de uitkering gemeentefonds samenhangt met de taak van de veiligheidsregio. Een ander deel van de draagkracht betreft de belastingcapaciteit van een gemeente. Ook die wordt bepaald conform de systematiek van het gemeentefonds.

Voor de verhouding van de twee componenten ('oov-subcluster brandweer en rampenbestrijding' en belastingcapaciteit) wordt uitgerekend hoe belangrijk belastingcapaciteit is in het verdeelsysteem van het gemeentefonds. Daar komt een percentage uit dat voor alle gemeenten gelijk is. Dit aandeel in de te dekken kosten van de veiligheidsregio wordt verdeeld naar rato van de aanwezige belastingcapaciteit per gemeente. De overige te dekken kosten worden verdeeld naar rato van het bedrag voor het 'oov-subcluster brandweer en rampenbestrijding' in de algemene uitkering die elke gemeente ontvangt. Het bedrag per gemeente volgt dan eenduidig uit toepassing van de sleutel.

Met betrekking tot een ingroeieregeling wordt ook aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk van het gemeentefonds. Verschillen boven € 15 per inwoner per jaar worden tijdelijk gecompenseerd. Daarbij wordt gerekend vanaf de referentiepunten uit het jaar voor de fusie.

Financiële gevolgen van de verdeelsleutel voor Bergen:

	2016	2017	2018	2019
In begroting opgenomen	1.941.000	1.941.000	1.941.000	1.941.000
Volgens wijziging verdeelsleutel	2.077.000	2.056.000	2.008.000	2.008.000
Extra bijdrage ingroei	20.000	20.000		
Totaal bijdragen	2.097.000	2.076.000	2.008.000	2.008.000
Verschil	156.000	135.000	67.000	67.000

Besluitvormingsproces (bevoegdheden)

Conform de Wet Veiligheidsregio's is het college het bestuursorgaan, dat de regeling wijzigt en vaststelt. Volgens artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen gaat het college niet over tot het wijzigen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraad.

De gemeenteraad kan toestemming slechts onthouden vanwege strijd met het recht of het algemeen belang.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Met dit besluit voldoet de raad aan de wettelijke verplichting om actuele wetgeving te verwerken in de gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast werkt de raad mee aan de implementatie van besluitvorming van het ABVRNHN. Alle gemeenten hebben te kennen gegeven behoefte te hebben aan een transparante en eerlijke verdeelsleutel.

3. *Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?*

- ☐ collegebevoegdheid:
- ☒ raadsbevoegdheid: conform artikel 1 Wet Gemeenschappelijke Regelingen gaat het college niet over tot het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling dan na verkregen toestemming van de raad.
- ☐ opiniërend:
- ☐ kaderstellend:
- ☐ maatschappelijk urgent:
- ☐ budgetrecht:
- ☐ anders, nl.:

4. *Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?*

De VRNHN is een samenwerkingsverband tussen alle gemeenten in NHN op het gebied van hulpverlening en werken aan veiligheid. De effecten van deze regionale samenwerking zijn zichtbaar in elke gemeente.

De VRNHN kan niet functioneren zonder de gemeente. Samenwerking in de voorbereidingsfase (preventie) op het gebied van sociale zaken, vergunningen en toezicht en handhaving is essentieel om adequaat te kunnen handelen bij calamiteiten.

Voor het vaststellen van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling geldt dat tweederde van de colleges, die samen tweederde van het aantal inwoners vertegenwoordigen hiertoe moeten besluiten. Bij het bereiken van de genoemde meerderheid is de wijziging van de gemeenschappelijke regeling een feit, waarna bekendmaking van de regeling kan plaatsvinden.

Regionale samenwerking

- ☒ vindt plaats met gemeenten/via gemeenschappelijke regeling: VRNHN
- ☐ is onderwerp van onderzoek met gemeenten:
- ☐ wordt nog niet onderzocht, biedt wel mogelijkheden omdat:
- ☐ komt hier niet voor in aanmerking omdat:

Burgerparticipatie: nee, zonder overleg met adviseurs burgerparticipatie

Externe communicatie: nee, zonder overleg met communicatieadviseurs

Extern overleg gevoerd met: E. Groot-v. Ederen (Castricum), T. v.d. Berg (Heiloo)

5. *Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?*

Geen, de wetswijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen schrijft voor dat alle bestaande regelingen worden aangepast aan de wetbepalingen.

Geen, de wetswijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen schrijft voor dat alle bestaande regelingen worden aangepast aan de wetbepalingen.

Dit geldt ook voor de vaststelling van de verdeelsleutel.

Alle mogelijke middelen zijn ingezet om tot een breed gedragen verdeelsleutel te komen. Er zijn in 2014 verschillende varianten gepresenteerd aan gemeenten. De gemeenten waren in 2014 verdeeld waardoor er niet tot een meerderheid voor 1 verdeelsleutel is gekomen.

Het ABVRNHN heeft een onafhankelijke commissie ingesteld om in 2015 tot een breed gedragen verdeelsleutel te komen. De nu voorgestelde verdeelsleutel is een verdeelsleutel

op basis van gemeentelijke draagkracht. Uit de presentatierondes aan bestuur, ambtenaren en raadsleden is gebleken dat deze verdeelsleutel transparant en rechtvaardig wordt gevonden.

Bergen heeft een aandeel van 3 stemmen in het ABVRNHN. Dit is een beperkt aandeel van de 17 gemeenten.

Het alternatief bij afwijzen van deze verdeelsleutel is dat er wederom gewerkt moet worden aan een breed gedragen verdeelsleutel. Aangezien dit reeds is gedaan wordt het een moeilijke opdracht om aan het gewenste resultaat te voldoen.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Eind 2015 maakt de VRNHN de balans op van de besluiten van alle gemeenten.

Bij een tweederde meerderheid van stemmen wordt duidelijk of de gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd. En of de verdeelsleutel wordt aangepast.

De raad wordt over deze uitkomst geïnformeerd via de nieuwsbrief.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling zijn geen middelen gemoeid.

Gevolgen voor Bergen voor het wijzigen van de verdeelsleutel:

De voorgestelde verdeelsleutel betekent een grotere gemeentelijke bijdrage aan de VRNHN.

De hogere bijdragen aan de VHRNH als gevolg van het wijzigen van deze verdeelsleutel zijn reeds verwerkt in de gemeentelijke begroting 2016 welke op 29 oktober aan de raad ter goedkeuring wordt voorgelegd.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? nvt

Risico's

☒ open-einde regelingen: deelnemers van de gemeenschappelijke regeling staan garant voor de financiële verplichtingen.

☐ garantieverplichtingen:

☐ risico's gemeentelijke eigendommen:

☐ overige risico's:

☒ opgenomen in het risicomanagementsysteem (Naris): gemeenten dragen risico's van de gemeenschappelijke regeling. Met een hoger aandeel in de verdeelsleutel stijgen de risico's voor de gemeente Bergen als er tekorten zijn.

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

Het voorgestelde besluit leidt tot bestuurlijke en organisatorische borging van de VRNHN waarbij alle gemeenten op gelijkwaardige wijze participeren.

Bijlagen:

1. Bestuursvoorstel wijziging gemeenschappelijke regeling
2. Aankondiging wijziging gemeenschappelijke regeling en verdeelsleutel aan colleges
3. Voorgestelde wijziging gemeenschappelijke regeling VRNHN
4. Advies Commissie Verdeelsleutel
5. Huidige gemeenschappelijke regeling VRNH

Bergen, 29 september 2015

College van Bergen

M.J. Pothast
secretaris

drs. H. Hafkamp
burgemeester